

Βρυξέλλες, 3.6.2021
SWD(2021) 125 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση κανονισμού

**σχετικά με ένα πλαίσιο για μια ευρωπαϊκή ψηφιακή ταυτότητα και υπηρεσίες
εμπιστοσύνης στην εσωτερική αγορά**

{COM(2021) 281 final} - {SEC(2021) 228 final} - {SWD(2021) 124 final}

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

Εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για ένα πλαίσιο ευρωπαϊκής ψηφιακής ταυτότητας και υπηρεσιών εμπιστοσύνης στην εσωτερική αγορά

A. Ανάγκη ανάληψης δράσης

Ποιο είναι το πρόβλημα και γιατί είναι πρόβλημα σε επίπεδο ΕΕ;

Επί του παρόντος, λόγω κανονιστικών και εφαρμοστικών ελλείψεων, καθώς και λόγω των εξελίξεων στην αγορά, την τεχνολογία και την κοινωνία, οι πολίτες και οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να αξιοποιήσουν πλήρως τις ηλεκτρονικές ταυτότητες και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης στην ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό και υπό το πρίσμα των στόχων που έθεσε η πολιτική εντολή της Προέδρου της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η πρωτοβουλία αυτή έχει ως στόχο να αντιμετωπίσει τα ακόλουθα κύρια προβλήματα:

Πρώτον, δεν ικανοποιείται η αυξημένη ζήτηση από δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες για αξιόπιστη ηλεκτρονική ταυτοποίηση και οι προσδοκίες των χρηστών για αδιάλειπτες και αξιόπιστες λύσεις διασυννοριακής ταυτοποίησης και ανταλλαγής ιδιοχαρακτηριστικών, σε ένα ευρύ φάσμα περιπτώσεων δημόσιας και ιδιωτικής χρήσης. Επιπλέον, με τις διαθέσιμες λύσεις ψηφιακής ταυτότητας δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς κάποιες ανησυχίες σχετικά με τον έλεγχο των δεδομένων και την ασφάλεια.

Δεύτερον, οι άνισες συνθήκες για την παροχή υπηρεσιών εμπιστοσύνης και το ανεπαρκές πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

Τι θα πρέπει να επιτευχθεί;

Γενικός στόχος της παρέμβασης είναι η διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, ιδίως όσον αφορά την παροχή διασυννοριακών και διατομεακών ψηφιακών δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών. Οι ειδικοί στόχοι της πρωτοβουλίας επιδιώκουν να αντικατοπτρίζουν την πολιτική εντολή και την εντολή πολιτικής που διατύπωσε η Πρόεδρος της Επιτροπής και αποτυπώθηκε στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, όπου ζητείται μια ευρωπαϊκή ψηφιακή ταυτότητα, οι στόχοι της οποίας είναι:

α) να παρέχει πρόσβαση σε αξιόπιστες και ασφαλείς λύσεις ψηφιακής ταυτότητας για όλους τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της ΕΕ που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν διασυννοριακά, ανταποκρινόμενες στις προσδοκίες και τη ζήτηση των χρηστών·

β) να διασφαλίσει ότι οι δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες μπορούν να βασίζονται σε αξιόπιστες και ασφαλείς λύσεις ψηφιακής ταυτότητας σε διασυννοριακό επίπεδο·

γ) να παρέχει στους πολίτες πλήρη έλεγχο επί των προσωπικών τους δεδομένων και να εγγυάται την ασφάλειά τους κατά τη χρήση λύσεων ψηφιακής ταυτότητας, και

δ) να διασφαλίσει ισότιμους όρους για την παροχή αναγνωρισμένων υπηρεσιών εμπιστοσύνης στην ΕΕ και την αποδοχή τους.

Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ (επικουρικότητα);

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και η διαλειτουργικότητα της ευρωπαϊκής ψηφιακής ταυτότητας, η δράση σε επίπεδο ΕΕ θα αποφέρει μεγαλύτερα οφέλη σε σύγκριση με δράση που θα αναληφθεί αποκλειστικά σε επίπεδο κράτους μέλους. Τα εθνικά μέτρα στους τομείς των υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτότητας και εμπιστοσύνης υπόκεινται σε προφανείς περιορισμούς στο εθνικό πλαίσιο, ενώ τα άμεσα οφέλη τους θα περιορίζονταν σε μεγάλο ή αποκλειστικό βαθμό σε ένα μόνο κράτος μέλος, γεγονός που θα συνέβαλε στον περαιτέρω κατακερματισμό. Η αντιμετώπιση συστημικών προβλημάτων που σχετίζονται με την ελεύθερη κυκλοφορία, η οποία διευκολύνεται από την εκτεταμένη χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτότητας και εμπιστοσύνης για την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες σε ολόκληρη την Ευρώπη, θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί καλύτερα σε επίπεδο ΕΕ.

B. Λύσεις

Ποιες είναι οι διάφορες επιλογές για την επίτευξη των στόχων; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Αν όχι, γιατί;

Εξετάστηκαν και αξιολογήθηκαν τρεις επιλογές πολιτικής, βάσει μιας λογικής προοδευτικά αύξουσας φιλοδοξίας:

- Η επιλογή 1 έχει χαμηλό επίπεδο φιλοδοξίας, με έμφαση στη βελτίωση της ισχύουσας νομοθεσίας, χωρίς μεταβολή του πεδίου εφαρμογής της·
- Η επιλογή 2 έχει ενδιάμεσο επίπεδο φιλοδοξίας. Βασίζεται στην επιλογή 1 και, επιπλέον, θεσπίζει ένα πλαίσιο που θα ρυθμίζει μια αγορά για την ασφαλή ανταλλαγή δεδομένων που συνδέονται με την ταυτότητα·
- Η επιλογή 3 έχει το υψηλότερο επίπεδο φιλοδοξίας. Με βάση το συνδυαστικό αποτέλεσμα ενός συνόλου μέτρων από τις επιλογές 1 και 2, η επιλογή αυτή θα εξασφαλίσει ότι όλοι οι κάτοικοι και οι εταιρείες στην Ευρώπη θα έχουν στη διάθεσή τους, σε εθελοντική βάση, μια εφαρμογή προσωπικού πορτοφολιού ευρωπαϊκής ψηφιακής ταυτότητας.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης, οι τρεις επιλογές βασίζονται στο ίδιο επίπεδο φιλοδοξίας και βασίζονται σε παρόμοια δέσμη μέτρων.

Προτιμώμενη είναι η επιλογή 3, η οποία περιλαμβάνει ιδίως τα ακόλουθα δομικά στοιχεία:

- δημιουργία ενός οικοσυστήματος εφαρμογών προσωπικού πορτοφολιού ευρωπαϊκής ψηφιακής ταυτότητας·
- διευκόλυνση της ελεύθερης διασυνοριακής ροής και ανταλλαγής δεδομένων ψηφιακής ταυτότητας και ισχυρή και αξιόπιστη σύνδεση μεταξύ αυτών και της εφαρμογής πορτοφολιού·
- διασφάλιση της διασυνοριακής αξιοπιστίας της εφαρμογής πορτοφολιού, με σύνδεσή της με τις ηλεκτρονικές ταυτότητες που κοινοποιούνται από τα κράτη μέλη, και
- διασφάλιση της προστασίας των δεδομένων και του πλήρους ελέγχου των δεδομένων ταυτότητας από τους χρήστες.

Ποιες απόψεις διατύπωσαν οι διάφοροι ενδιαφερόμενοι; Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή;

Τα κράτη μέλη διάκεινται εν γένει θετικά απέναντι στα μέτρα που περιλαμβάνονται στην προτιμώμενη επιλογή, και ιδίως για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης eIDAS που δείχνουν ότι απαιτείται ισχυρή ώθηση για να επιταχυνθεί ο ρυθμός των κοινοποιήσεων στο πλαίσιο

του κανονισμού eIDAS και για την ανάγκη άρσης των υφιστάμενων περιορισμών στη χρήση ηλεκτρονικών ταυτοτήτων που έχουν εξαιρετικά περιορισμένη απήχηση στον ιδιωτικό τομέα. Τα ενδιαφερόμενα μέρη του κλάδου ζητούν ένα πλαίσιο ψηφιακής ταυτότητας που θα επιτρέπει την απρόσκοπτη αλληλεπίδραση μεταξύ των εθνικών ηλεκτρονικών ταυτοτήτων που αναπτύσσονται από τα κράτη μέλη και το σχετικό πλαίσιο ιδιοχαρακτηριστικών ταυτότητας που απαιτείται σε ένα ευρύ φάσμα περιπτώσεων ιδιωτικής χρήσης.

Γ. Αντίκτυπος της προτιμώμενης επιλογής

Ποια είναι τα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής (ειδάλλως, των κυριότερων επιλογών);

Το κύριο όφελος της προτιμώμενης επιλογής αφορά τους πολίτες· το ευρωπαϊκό πορτοφόλι ψηφιακής ταυτότητας **θα δώσει τη δυνατότητα στους πολίτες να διαχειρίζονται την ψηφιακή τους ταυτότητα και τα συναφή ιδιοχαρακτηριστικά και διαπιστευτήρια** που λαμβάνουν από διάφορες πηγές (π.χ. εκπαίδευση, απασχόληση, δήμοι, κράτος, επαγγελματικές ενώσεις, αναψυχή κ.λπ.) με αυτοκυρίαρχο τρόπο. Θα τους παρέχει πρόσβαση σε δημόσιες και ιδιωτικές επιγραμμικές υπηρεσίες σε ολόκληρη την ΕΕ, καθώς και πλήρη έλεγχο των προσωπικών δεδομένων τους.

Ποιο είναι το κόστος της προτιμώμενης επιλογής (ειδάλλως, των κυριότερων επιλογών);

Το κόστος της προτιμώμενης επιλογής και το ποιος θα επιβαρυνθεί με το κόστος αυτό εξαρτάται από το σενάριο εφαρμογής που θα επιλεγεί (θα εφαρμοστεί από το κράτος μέλος, με βάση εντολή κράτους μέλους ή ανεξάρτητα από το κράτος μέλος και αναγνωριζόμενη από τα κράτη μέλη).

Ποιες είναι οι επιπτώσεις στις ΜΜΕ και στην ανταγωνιστικότητα;

Οι ΜΜΕ είναι πιθανό να ενδιαφερθούν να υιοθετήσουν υπηρεσίες πορτοφολιού για τις επιχειρηματικές συναλλαγές, ενώ οι μεγαλύτερες εταιρείες είναι πιθανό να προτιμήσουν λύσεις βασισμένες σε επιτραπέζιους υπολογιστές που βασίζονται σε αυτοματοποιημένες διαδικασίες (π.χ. εταιρείες κοινωνικής ασφάλισης που χρησιμοποιούν ειδικές πλατφόρμες). Η ενσωμάτωση του πορτοφολιού μέσω API για την κατανάλωση διαπιστευτηρίων/ιδιοχαρακτηριστικών και την ταυτοποίηση ή την επαλήθευση της ταυτότητας των πελατών συνεπάγεται δαπάνες για τις ΜΜΕ, οι οποίες, ωστόσο, είναι πιθανό να αντισταθμιστούν από οφέλη απλούστευσης και αποδοτικότητας, ανάλογα με την εκάστοτε επιχειρηματική περίπτωση. Η προτιμώμενη επιλογή θα δημιουργήσει νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες για τις ΜΜΕ που παρέχουν υπηρεσίες ταυτότητας/εμπιστοσύνης, αν και το κόστος ανάπτυξης και πιστοποίησης είναι πιθανό να λειτουργήσει ως φραγμός εισόδου.

Θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικήσεις;

Οι επιπτώσεις για τους εθνικούς προϋπολογισμούς και τις εθνικές διοικήσεις εξαρτώνται από τις ακόλουθες απαιτήσεις για:

- 1) Την ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων ηλεκτρονικής ταυτότητας από τα κράτη μέλη που επί του παρόντος δεν τα έχουν εφαρμόσει (το κόστος ποικίλλει ανάλογα με το μέγεθος του κράτους μέλους, τον πληθυσμό)
- 2) Δαπάνες που συνδέονται άμεσα με τη διαδικασία κοινοποίησης (1,3 εκατ. EUR για τα

- υπόλοιπα κράτη μέλη που δεν προβαίνουν στην κοινοποίηση)
- 3) Δαπάνες για τη διάθεση αυθεντικών πηγών για τους παρόχους διαπιστευτηρίων ταυτότητας (περίπου 625 εκατ. EUR εφάπαξ κόστος και 162 εκατ. EUR ετησίως σε ολόκληρη την ΕΕ)
 - 4) Ανάπτυξη και συντήρηση της εφαρμογής EU Walet (έως 10 εκατ. EUR, στην περίπτωση που την χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη)
 - 5) Άλλες δαπάνες που σχετίζονται π.χ. με την τυποποίηση, την πιστοποίηση, την εξοικείωση με τις νομοθετικές αλλαγές και την εποπτεία νέων υπηρεσιών εμπιστοσύνης.

Θα υπάρξουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις;

Η πρωτοβουλία αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο στην **καινοτομία** και να προωθήσει περαιτέρω τη διαλειτουργικότητα. Οι επιλογές αυτές αναμένεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στην **απασχόληση** μέσω της συμβολής τους στη μελλοντική επέκταση των επιγραμμικών συναλλαγών και στη μείωση των φραγμών στην εσωτερική αγορά. Θα ενισχύσει την παρουσία και την προσβασιμότητα ασφαλών στοιχείων σε κινητές συσκευές, γεγονός που με τη σειρά του μπορεί να επιτρέψει την **πρόοδο σε άλλες εφαρμογές ταυτοποίησης** και πέρα από αυτές. Επιπλέον, η επιλογή αυτή αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο όσον αφορά την αυξημένη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και την ψηφιακή βάση διαχείρισης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που θα είναι **προσανατολισμένη στην ιδιωτικότητα, ασφαλής και ανταγωνιστική**. η επιλογή προάγει επίσης την καλύτερη συμμόρφωση με τις διατάξεις του **Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων** της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις θετικές επιπτώσεις στην ελευθερία, την ισότητα, την αλληλεγγύη και τα δικαιώματα των πολιτών.

Αναλογικότητα;

Λαμβανομένων υπόψη των στόχων, η προτιμώμενη επιλογή είναι επαρκώς αναλογική και το κόστος θα είναι κατά πάσα πιθανότητα ανάλογο του δυνητικού οφέλους. Το κόστος που προκύπτει από τη δημιουργία και την ευθυγράμμιση με τα νέα πρότυπα (πάροχοι υπηρεσιών εμπιστοσύνης και πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών) δεν μπορεί να αποφευχθεί προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της χρηστικότητας και της προσβασιμότητας. Επιπλέον, η προτιμώμενη επιλογή αποσκοπεί στην αξιοποίηση των επενδύσεων που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί από διάφορα κράτη μέλη.

Δ. Επακόλουθες ενέργειες

Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική;

Η πρωτοβουλία θα παρακολουθείται όσον αφορά την υλοποίησή της, την εφαρμογή και άλλες έμμεσες συναφείς πληροφορίες. Στη νομική πράξη θα προστεθεί ρήτρα επανεξέτασης.